

ایتالیا، درسی از دموکراسی

۸- اسفند ۱۳۹۹ از گروه اقتصاد و توسعه -

در همه دنیا اول دکتر می شوند بعداً مدیر، ولی در کشور ما اول مدیر می شوند سپس دکتر. البته آن هم به قول استاد شفیعی کدکنی دکترای فلسفه کانت از دانشگاه روستای ایشان! نکته دوم اینکه به محض آغاز کار، دولت جدید واقعیات اقتصادی و دشواری ها را با مردم در میان می گذارد، نه اینکه اقتصاد کشور را بهتر از آلمان اعلام کرده و همه چیز را به آینده حواله دهند، آن هم آینده ای که سراب وار همیشه در آینده می ماند....

دکتر هاشم اورعی، استاد دانشگاه صنعتی شریف— در بسیاری کشورها وقتی سیاستمداران در سر و سامان دادن به اقتصاد ناکام می مانند، ژنرالی عبوس در صدا و سیما ظاهر شده و اعلام می کند که ارتش کنترل را به دست گرفته است. اما در ایتالیا شرایط به گونه ای دیگر رقم خورد. در ۳ فوریه رئیس جمهور این کشور، ماریو دراگی را به حضور خوانند و از وی خواست دولتی جدید تشکیل دهد. نکته اصلی اینجاست که دراگی ۷۴ ساله پس از گرفتن مدرک دکترای اقتصاد از انستیتو تکنولوژی ماساچوست آمریکا MIT در سال ۱۹۷۶، مدت ۱۵ سال به تدریس و تحقیق در دانشگاه های ایتالیا مشغول شد. پس از آن یک دهه ریاست خزانه داری ایتالیا را برعهده داشت و سپس به دانشگاه هاروارد رفت و در ژانویه ۲۰۰۶ سکان بانک مرکزی ایتالیا به وی سپرده شد و بالاخره در تابستان سال ۲۰۱۱ میلادی پارلمان اروپا با پیشنهاد شورای جامعه اروپا موافقت و وی کار خود را به عنوان رئیس بانک مرکزی اروپا آغاز کرد و به مدت ۸ سال در این سمت باقی ماند. با اعلام خبر سپردن دولت ایتالیا به سویر ماریو، بورس میلان ۳ درصد رشد کرده و تفاوت بین نرخ سود اوراق

قرضه دولت های آلمان و ایتالیا ۸ درصد کاهش یافت. وی با صراحت کامل و صداقت تمام اعلام کرد که ایتالیا دوران سختی را پیش رو خواهد داشت. علاوه بر مشکلات ناشی از پاندمی، با برداشته شدن ممنوعیت اخراج کارکنان در ماه آینده، پیش بینی می شود ۲۵۰ هزار نفر از شاغلین به صف بیکاران بپیوندند. سرژیو ماتارلا، رئیس جمهور ایتالیا اعلام کرد که به دنبال دولتی متشکل از افراد تحصیلکرده و با تجربه است که الزاماً نباید به حزب و گروه سیاسی خاصی وابسته باشند.

تنها ۱۰ روز پس از ملاقات با رئیس جمهور، ماریو دراگی به عنوان نخست وزیر ایتالیا سوگند یاد کرد. وی ۱۵ نفر از سیاستمداران تمام طیف های سیاسی از چپ تا راست افرای و هم چنین ۹ نفر از مدیران حرفه ای غیرسیاسی و مستقل را به عنوان اعضاء کابینه خود معرفی کرد. در اقدامی ستودنی وی مدیر شرکت مخابراتی Vodafone را برای وزارت جدید نوآوری فناورانه و گذار دیجیتال انتخاب کرد و سکان وزارت جدید انتقال زیست محیط را به یک فیزیکدان مستقل سپرد.

دولت جدید ایتالیا با چالش ها و فرصت هایی مواجه است. از جمله دشواریهای دولت مقابله با ویروس کروناس. در سال گذشته میلادی اقتصاد این کشور ۸/۸ درصد کوچک شد. اما دولت جدید این فرصت را دارد که با استفاده از بودجه ۲۰۰ میلیارد یورویی جامعه اروپا برای بازسازی اقتصادی، بتواند به دو دهه رکود اقتصادی پایان دهد. نخست وزیر جدید پس از مشورت با همه احزاب اولویت های دولت را بهداشت، آموزش، حمایت اقتصادی از شهروندان و شرکتها در مقابله با پاندمی و نیز برداشتن گام های موثر در حفاظت از محیط زیست اعلام کرده است.

اما هدف از نگارش این سطور فراتر از پرداختن به دولت جدید در رم است و در آن درسهایی نهفته است. نکته اول اینکه می بینیم ماریو دراگی از دانشگاه شروع می کند آن هم معتبرترین دانشگاه های جهان و در نهایت پس از چند دهه فعالیت در سمت های علمی و اجرایی در سطح بین المللی به صدارت می رسد. اما در کشور ما این فرآیند برعکس عمل می کند. یعنی در گام اول عزیزانمان از کوچه و خیابان به پشت میزهای وزارت و وکالت نشاندن شده و با انقضای تاریخ مصرف جملگی به قول خودشان به خانه خود یعنی دانشگاه بازمی گردند. البته منظور خانه نوساز است که تاحال آن را ندیده اند!

خلاصه اینکه در همه دنیا اول دکتر می شوند بعداً مدیر، ولی در کشور ما اول مدیر می شوند سپس دکتر. البته آن هم به قول استاد شفیعی کدکنی دکترای فلسفه کانت از دانشگاه روستای ایشان! نکته دوم اینکه به محض آغاز کار، دولت جدید واقعیات اقتصادی و دشواری ها را با مردم در میان می گذارد، نه اینکه اقتصاد کشور را بهتر از آلمان اعلام کرده و همه چیز را به آینده حواله دهند. آن هم آینده ای که سراب وار همیشه در آینده می ماند.

تفاوت دیگر آن است که همه چیز را با عینک سیاسی نمی بینند. همه سلیق و علایق را دورهم جمع کرده و در راستای هدف واحد توسعه ملی گام بر می دارند نه اینکه با آمدن دولت جدید حتی روسای دانشگاه ها و دهیارها تعویض شده و این چرخه باطل ادامه یابد. مشکل اینجاست که در بسیاری کشورها سیاست در خدمت اقتصاد است ولی ظاهراً ما اینجا هم در مسیر اشتباه گام نهاده و اقتصاد را دنباله روی سیاست کرده ایم.

و بالاخره نکته اساسی دیگر آن که دیگران با تحولات چشمگیر در صحنه علم و فناوری هم داستان شده و برای استفاده حداکثری از پیشرفت های بشر وزارتخانه های جدید تاسیس می کنند و ما با علم و پیشرفت گلاویز شده و هنوز با تجمیع یا تفکیک بازگانی و صنعت دست به گریبانیم.

بله دوستان، چند دهه است که در خواب شیرین صبحگاهی فرو رفته غافل از اینکه کاروان پیشرفت و توسعه حرکت کرده و ما جا مانده ایم. به قول شیخ شیراز:

خواب نوشین بامداد رحیل

باز دارد پیاده را ز سیل

(Visited 1 times, 1 visits today)

لینک کوتاه مطلب : <https://jahaneghtesad.com/?p=134748>

گروه اقتصاد و توسعه